

Verslag hoorzitting vaste Kamercommissie ELI

28 september 2011

Evert-Jan Velzing

Vlak voor Prinsjesdag kwam de minister van ELI met zijn bedrijvennota *Naar de top*. Hierin presenteerde hij de plannen van het kabinet voor het industrie- en innovatiebeleid. De kern ervan is om 1) meer in te zetten op generieke maatregelen en 2) een topsectorenbeleid te gaan voeren. De generieke maatregelen zijn vooral: voortzetting van de WBSO, de RDA, een innovatiefonds voor het MKB (en grotere bedrijven) en het altijd populaire 'minder regels'. Voor het topsectorenbeleid werden aan het begin van het jaar al 10 topteams aan het werk gezet, die in juni hun plannen presenteerden.

De stakeholders waren over deze aanpak redelijk tot goed te spreken. Allen onderschreven in hun eerste reactie de topsectorenaanpak. Vooral werkgeversorganisaties toonden zich tevreden.

Om een uitgebreider inzicht te krijgen in de visie van stakeholders en experts organiseerde de vaste Kamercommissie ELI afgelopen 28 september een rondetafelgesprek over de nota *Naar de top*. In drie blokken kregen de stakeholders de ruimte hun visie naar voren te brengen: 1) kennis, 2) ondernemers- en werknemersorganisaties en 3) bedrijfsleven.

In het algemeen was de teneur positief. Vanuit alle hoeken schaarde men zich achter het voornemen om de wetenschap en de industrie beter op elkaar aan te laten sluiten. Zowel vertegenwoordigers van de kennisinstellingen als van het bedrijfsleven wezen erop dat juist op het vlak van de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen de samenwerking moet verbeteren en dat met het inrichten van de topteams de nodige energie was vrijgekomen. Vanuit het bedrijfsleven was men voorts positief dat ELI daarmee ingaat op de kracht van de Nederlandse economie.

Met betrekking tot de generieke maatregelen die in de nota staan klonken ook positieve geluiden. R&D wordt nog altijd gezien als een factor die bij het bedrijfsleven gestimuleerd moet worden. Daarnaast verwachtte men veel van het Innovatiekrediet en was men blij met de uitbreiding van garantieregelingen, omdat dat voor veel bedrijven een broodnodige steun is voor het verkrijgen van krediet.

Een kritische ondertoon kwam evenwel duidelijk naar voren. Ik bespreek de belangrijkste per blok.

1) Kennis

De oppositiepartijen (PvdA, SP, GroenLinks) verwachtten vooral kritische kanttekening van de vertegenwoordigers vanuit de kennisinstellingen. In eerste instantie leken ze mild gestemd, maar naar doorvragen werd de bewoording harder. Het bleek dat men blij was met het stimuleren van innovatie en daarom waardering heeft voor innovatiebeleid. Er waren evenwel ernstige zorgen over dat de wetenschap achtergesteld wordt en dat daardoor de basis voor toekomstige ontwikkeling en innovatie verdwijnt. Het lange(re) termijn perspectief ontbreekt volgens betrokkenen in de nota.

Men wees daarnaast ook op de maatschappelijke functie en waarde van de wetenschap, die in het beleid van ELI niet naar voren komt. Het gaat dan om topgebieden in de wetenschap die binnen het ELI-beleid niet relevant zijn. Een bezuiniging van 500 miljoen euro gaat veel gevolgen hebben, waarbij gebieden 'op kunnen drogen', die wellicht niet weer te herstellen zijn. Na doorvragen kwam het getal van 3000 minder promovendi en postdocs naar boven, zonder daarbij overigens rekening te houden met mogelijke werkgelegenheid als gevolg van de initiatieven van de tien topsectoren.

Een laatste punt was de gebrekkige aansluiting tussen nationaal en EU-beleid. Een langer slepend onderwerp, dat verschillende partijen ook al eerder naar voren brachten.

2) Ondernemers- en werknemersorganisaties

Wat vanuit de kennisinstellingen niet naar voren werd gebracht was de onzekerheid over de TTI's. De zorgen over het wegvallen daarvan benoemde men vanuit het bedrijfsleven expliciet. Juist ook omdat het bij uitstek een voorbeeld is van de zogenaamde - en door de minister geprezen - 'gouden driehoek' van onderzoek, ondernemers en overheid. Er zijn vraagtekens over of de TTI's met de RDA wel

veiliggesteld kunnen worden. **De Kamerleden pakten met name dit punt op om te proberen te behouden.**

Ondanks dat veel bedrijven goed de crisis hebben doorstaan, waren er zorgen voor het komende jaar. Er is onzekerheid of de verlengde kredietregelingen voldoende zijn om de mogelijke problemen in 2012 aan te pakken.

Mede ondersteund door opmerkingen in het 'kennisblok' benadrukte de creatieve sector dat niet alles in een keurslijf te stoppen valt. Het ging daarbij om de dynamiek van veelal kleinere bedrijven en om het ontstaan van een mogelijke sector X in de toekomst.

De FNV gaf aan dat er wel heel erg naar VNO-NCW is geluisterd en dat ze in het geheel niet geraadpleegd zijn voor de nota *Naar de top*.

VNO-NCW had het lef nog meer geld uit ontwikkelingssamenwerking te vragen.

3) Bedrijfsleven

Dit blok werd enkel vertegenwoordigd door twee partijen, NIZO en de Groene Zaak. Eigenlijk meer overkoepelende organisaties. Bedrijven waren misschien niet zo interessant. Veel nieuws kwam er niet, wel twee aanvullingen. Ten eerste dat duurzaamheidsvisie ontbreekt. Ten tweede dat er onvoldoende aandacht is voor het creëren van een level-playing-field in Nederland tussen private en (semi-)overheidsorganisaties.